

Motion till riksdagen 2018/19:2936

av **Tomas Tobé m.fl. (M)**

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minst 10 000 fler polisanställda 2024 och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja polisernas löner och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett utrustningslyft för svensk polis och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förstärkning av Nationellt forensiskt centrum och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrad handläggning av vapenlicenser och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Polismyndigheten för att stärka polisens förmåga med bl.a. övervakningskameror i utsatta områden och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Åklagarmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Sveriges Domstolar och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Kriminalvården och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om resurser till Brottsoffermyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fördubblad kränkingsersättning till brottsoffer och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Tabell 1 Anslagsförslag 2019 för utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (M)
1:1 Polismyndigheten	24 753 720	+1 785 000
1:2 Säkerhetspolisen	1 565 509	
1:3 Åklagarmyndigheten	1 535 760	+75 000
1:4 Ekobrottsmyndigheten	685 548	
1:5 Sveriges Domstolar	5 684 514	+130 000
1:6 Kriminalvården	8 760 540	+251 000
1:7 Brottsförebyggande rådet	149 806	
1:8 Rättsmedicinalverket	429 169	
1:9 Gentekniknämnden	5 615	
1:10 Brottsoffermyndigheten	47 685	+3 000
1:11 Ersättning för skador på grund av brott	121 953	
1:12 Rättsliga biträden m.m.	2 356 357	
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	39 987	
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	24 174	
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	47 157	
1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	18 924	
1:17 Domarnämnden	8 441	
1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	108 000	
Summa	46 342 859	+2 244 000

Politikens inriktning

Sverige har allvarliga problem med brott kopplade till kriminella uppgörelser, inte minst i utsatta områden. Skjutningar har blivit vanligare och handgranater används i både uppgörelser mellan kriminella och i attacker riktade direkt mot polisen. Det grova våldet befinner sig på rekordnivåer och utländska stöldligor turnerar runt i Sverige. Samtidigt upplevs polisen som frånvarande, inte minst i glest befolkade delar av landet. Trots att det behövs fler poliser har vi idag det lägsta antalet poliser sedan 2009. Samtidigt ökar befolkningen. Polistätheten är den lägsta på tio år. Allt fler enskilda utsätts för brott, till exempel sexualbrott, våldsbrott och personrån. Utredningsresultaten i viktiga brottskategorier försämras och på grund av det ökade trycket på polisens utredningsresurser tvingas polisen prioritera bland anmälningar om brott. På flera håll ser vi hur polisen inte har resurser att rycka ut vid pågående brottslighet. Polisen behöver bli mer effektiv och koncentrerad kring kärnuppgifterna att ingripa mot, utreda och klara upp brott. Ytterst är målet att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Det behövs fler poliser och Polismyndigheten behöver tillskjutas betydande resurser. Polisyrket behöver bli mer attraktivt med högre lön och fler ska kunna bli poliser genom betald

polisutbildning. Parallellt med att vi får fler polisanställda förstärker vi hela rättsväsendet med resurser till Åklagarmyndigheten, Sveriges Domstolar och Kriminalvården. Säkerhetspolisen behöver ytterligare förstärkas för att möta hot i vår omvärld, terrorism och våldsbejakande extremism.

Anslagsjusteringar

Anslag 1:1 Polismyndigheten

Polisen behöver bli mer synlig och närvarande i hela landet. Samtidigt behöver polisens förmåga att utreda och klara upp brott förbättras avsevärt. Upptäcktsrisken måste öka och utsattheten för brott minska. Den upplevda tryggheten ska öka väsentligt i hela landet. Utvecklingen med allt grövre gängbrottslighet, inte minst i utsatta områden, behöver brytas. Moderaterna vill se 10 000 fler polisanställda till 2024.

Polismyndigheten har analyserat personalbehovet för att nå 10 000 fler polisanställda till 2024 och redovisar kostnaderna för detta i myndighetens budgetunderlag för 2019–2021 samt i rapporten Hur polisverksamheten ska stärkas och utvecklas. För att öka antalet polisanställda i enlighet med Polismyndighetens ambitionsnivå anslår Moderaterna 500 miljoner kronor 2019, 1 100 miljoner kronor 2020 och 2 300 miljoner kronor 2021. För att åstadkomma en mer lokalt förankrad polis med ökad närvaro och synlighet i hela landet ska ökningen av antalet poliser 2019–2022 i första hand ske på lokalpolisområdesnivå. Myndighetens resultat ska mätas tydligare med konkreta mål och resultaten ska avsevärt förbättras. Dessutom behöver brottsofferperspektivet stärkas i myndighetens arbete. Det sker både genom att polisen blir bättre på att bekämpa och utreda brott och genom att den som utsatts för ett brott får relevant information på ett enkelt och tydligt sätt. Åtgärder behöver vidtas för att säkerställa att det går att nå Polismyndigheten inom rimlig tid även vid icke-akuta ärenden. Någon ytterligare justering av myndighetens anslag är inte aktuell mot bakgrund av dessa åtgärder.

För att möjliggöra en stor ökning av antalet poliser krävs såväl förstärkta resurser som särskilda åtgärder för att göra polisyrket mer attraktivt. För att behålla erfarna poliser och attrahera fler nya poliser till yrket behöver polislönerna höjas. Moderaterna höjer myndighetens anslag med 360 miljoner kronor 2019, 720 miljoner kronor 2020 och 1 100 miljoner kronor 2021 för att möjliggöra en höjning av polisernas löner. Den exakta fördelningen av de tillförda medlen beslutas av myndigheten i samråd med berörda parter. Moderaterna föreslår vidare under utgiftsområde 15 Studiestöd att den som blir polis ska få sina studielån från utbildningstiden avskrivna efter fem års arbete som polis.

Nationellt forensiskt centrum behöver stärkas för att klara av en ökad ärendemängd. Resurser inom befintlig ram kan mot den bakgrunden behöva omdisponeras. Därutöver ökas myndighetens anslag med 35 miljoner kronor från och med 2019 specifikt för detta ändamål.

Handläggningstiderna för vapenärenden inom Polismyndigheten behöver bli kortare. Moderaterna gör därför en särskild satsning för att stärka Polismyndighetens hantering av vapentillstånd. Myndigheten tillförs för detta ändamål 5 miljoner kronor från och med 2019.

Anslaget för Polismyndigheten ökas med 60 miljoner kronor under 2019 och 2020 för att möjliggöra för myndigheten att modernisera och komplettera sin utrustning. Medlen kan användas till exempelvis fordon, förstärkningsvapen, skyddsutrustning, kamerautrustning och it-system. Myndigheten ansvarar för vilken typ av utrustning medlen ska användas till, men utrustning till poliser i yttre tjänst bör kunna prioriteras.

Antalet utsatta områden har ökat och otryggheten är stor på flera platser. Kameraövervakning är ett viktigt verktyg för att öka den enskildes känsla av trygghet och för att klara upp brott. Rätt använd fungerar kameraövervakning som ett verkningsfullt komplement till andra åtgärder, däribland en stark och kontinuerlig polis närvaro. Alla utsatta områden bör utrustas med övervakningskameror. Även i övrigt bör Polismyndigheten ha goda resurser för kameraövervakning. Syftet är att minska otryggheten och underlätta polisens brottuppläsningsarbete. Moderaterna vill även förstärka polisens hundresurs. Vi ser positivt på användningen av polishundar för att hitta vapen och narkotika. Utöver de fynd som görs är närvaron av hundar brottsförebyggande. För att stärka polisförmågan i dessa avseenden ökas Polismyndighetens anslag med 100 miljoner kronor 2019, 100 miljoner kronor 2020 och 60 miljoner kronor från och med 2021.

Anslag 1:1 Polismyndigheten ökas med 720 miljoner kronor för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciper som gällt för utformningen av BP19.

Anslag 1:2 Säkerhetspolisen

Det försämrade säkerhetsläget och ökande hot i vår omvärld ställer större krav på Säkerhetspolisens förmåga. Enligt Säkerhetspolisen växer de extremistiska miljöerna i Sverige samtidigt som vi ser ett ökat behov av skydd mot terrorism. Även uppbyggnaden av det svenska totalförsvaret och ett intensifierat säkerhetsskyddsarbete medför behov av förstärkta resurser. Moderaterna föreslår därför att anslaget till Säkerhetspolisen höjs med 55 miljoner kronor 2019, 69 miljoner kronor 2020 och 69 miljoner kronor 2021.

Anslag 1:3 Åklagarmyndigheten

För att möta brottsutvecklingen i samhället behöver antalet åklagare bli fler. Myndigheten behöver rätt förutsättningar att utreda och lagföra brott. För att rättsväsendet ska fungera effektivt krävs det att varje myndighet är rätt dimensionerad i förhållande till uppgiften. Satsningen på fler poliser medför att ärendemängden kan väntas öka i resten av rättskedjan när fler brott upptäcks och blir utredda. Samtidigt kräver många brott allt mer komplicerade och tidskrävande utredningar. Det är vidare av stor betydelse att Åklagarmyndigheten, inte minst på grund av utbildningstiden för åklagare, får långsiktiga förutsättningar att anställa fler medarbetare. Moderaterna ökar därför anslaget till Åklagarmyndigheten med 75 miljoner kronor från och med 2019.

Anslag 1:5 Sveriges Domstolar

Ärendemängden i domstolarna förväntas öka under de kommande åren. Moderaternas satsningar på fler poliser och åklagare kommer på sikt att öka måltillströmningen i

betydande omfattning vilket kommer ställa krav på förstärkta resurser. Verksamheten behöver dimensioneras för att möta detta. En del av den ökade ärendemängden kan behöva hanteras genom effektivisering, där moderna it-lösningar kan vara ett sätt att underlätta arbetet. Utöver ett större ärendeflöde innebär också brottslighetens allt grövre art att säkerheten i domstolarna behöver stärkas. Särskilt i de domstolar som hanterar mål som har anknytning till gänguppställningar och organiserad brottslighet. Moderaterna ökar därför anslaget till Sveriges Domstolar med 130 miljoner kronor från och med 2019.

Anslag 1:6 Kriminalvården

Antalet intagna i anstalt inom kriminalvården har minskat tydligt under en längre tid. Moderaternas satsningar på polis, åklagare och domstolar kommer dock att leda till att fler brott klaras upp. På sikt kan fler därför väntas bli frihetsberövade och fler kommer att avtjäna fängelsestraff. Även de kriminalpolitiska skärpningar som Moderaterna har för avsikt att genomföra under mandatperioden, bland annat sänkt gräns för obligatorisk häktning, dubbla straff för gängkriminalitet och slopad mängdrabatt, kommer att leda till ett ökat tryck på Kriminalvården med ökad beläggning på både häkten och anstalt. Kriminalvårdens nuvarande kapacitet behöver genomlysas och åtgärder vidtas för att effektivisera utnyttjandet av befintliga häktes- och anstaltsplatser. Därutöver kommer myndigheten långsiktigt att behöva tillföras resurser för att säkerställa en säker och effektiv verkställighet av utdömda påföljder med såväl fler häktes- och anstaltsplatser som bättre innehåll i verkställigheten. Därutöver behöver åtgärder vidtas för att korta tiden mellan lagkraftvunnen dom och verkställighet. Myndigheten behöver även vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att permissioner genomförs utan ytterligare avvikelser och rymningar. Ett sätt att öka säkerheten är genom ökad användning av elektronisk övervakning vid permissioner. Resultaten på dessa ovan angivna områden ska redovisas till regeringen. På sikt vill Moderaterna även att Kriminalvården ska få ett större ansvar för de unga lagöverträdare mellan 15 och 18 år som begått allvarliga brott eller som agerar i kriminella miljöer.

Moderaterna ökar mot bakgrund av ovan nämnda behov och uppdrag anslaget till Kriminalvården med 85 miljoner kronor 2019, 125 miljoner kronor 2020 och 175 miljoner kronor 2021.

Anslag 1:6 Kriminalvården ökas med 166 miljoner kronor för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av BP19.

Anslag 1:10 Brottsoffermyndigheten

Brottsofferperspektivet behöver stärkas i svenskt rättsväsende. Den som har utsatts för brott ska alltid kunna räkna med ett starkt stöd. Den kränkning som brottsoffret lidit efter att ha utsatts för brott bör i skadeståndshänseende värderas högre för att stå i bättre överensstämmelse med de etiska och sociala värderingar som är rådande idag. Moderaterna vill fördubbla nivån på den kränkingsersättning som brottsoffer kan få rätt till. En sådan förändring skulle på ett tydligare sätt markera att det som brottsoffret utsatts för utgör en överträdelse av brottsoffrets rätt till sin person och integritet. Som utgångspunkt är det förövaren som ska erlagga ersättning för skadestånd på grund av

brott. Den ordningen ska bibehållas även med de högre nivåerna. Den kostnadsökning som förslaget innebär för staten i form av högre utgifter för brottskadeersättning belastar dock statskassan. Den ökade kostnaden för brottskadeersättning beräknas uppgå till 40 miljoner kronor 2020 och 80 miljoner kronor 2021 när reformen får fullt genomslag och belastar anslag 1:11 Ersättning för skador på grund av brott. Fördubblad kränkingsersättning kräver lagändring och riksdagen bör därför tillkännage för regeringen att en sådan lagstiftning ska beredas för att kunna lämnas i eller i anslutning till budgetpropositionen för 2020. Brottsoffermyndigheten bör redan 2019 påbörja arbetet med att förbereda genomförandet av reformen. För detta arbete anslås 3 miljoner 2019, 2020 och 2021.

Tomas Tobé (M)

Carl-Oskar Bohlin (M)

Kristina Axén Olin (M)

Josefin Malmqvist (M)